

& intus choros, quibus deum & Christum eius cum spiritu sancto laudamus, visu & auditu percipientibus. Porro vnus de seruis quē ille vocare, & a quo interrogare potuit, vnitas est, & vna veritas omnium quas Iudeus recipit, scripturarum veteris testamenti. Duo sunt serui ex quibus res poterat inquiri, quia duo sunt testamenta, vetus, & nouū, ex quibus si vellet Iudeus potuisset perdoceri. At ille vnum tantum vocauit, & ille vnus quod satis est edixit, veritatem omnem expresit. Vbi enim tacet vetus testamentum, reuerſionem minoris fratris, & occisionem vituli ſaginati, id est, conuerſionem gētiū, & paſſionē Christi filij dei? Exempli gratia. In exordio sermonis, quo deus Abraham alloquitur, talis est, talis causa, quæ aduocationem præſtet, recipiendis gentibus, & supercilium decutiat Iudeorum, quod nequaquam sine illis saluentur. Egredere, inquit, de terra tua, & de cognatione tua, & de domo patris tui, & vade in terram, quam monſtrauerō tibi, faciamq; te in gentem magnam, & benedicam tibi, & magnificabo nomen tuum, erisq; benedictus. Benedicam benedicentibus tibi, atque in te benedicentur omnes cognationes terræ. In re promissione quoque: Per me ipſum, inquit, iuravi, dicit dominus, quia fecisti rem hanc, & non pepercisti filio tuo vni genito, benedicam tibi, & multiplicabo semen tuum ſicut ſtellas cæli, & ſic ut arenā, quæ est in littore maris. Poſidebit semen tuum portas inimicorum ſuorum, & benedicentur in ſemine tuo omnes gētes terrę, quia obedisti voci meę. O Iudæ, etiam ſi tu vniuerſus talis ſis qualis Abraham exſtitit, & ita obediens per omnia, ſicut ille obediuit voci domini, quid aliud exigere poteris potius per mercedem tuam, quam quod Abraham deus promiſit, ſive re promiſit? Et nūquid cælum aut paradifum promiſit ſe daturū, vel ſoli illi quod ex carne eius eſt ſemini, ſi ſuę obediret voci? Nō vtiq; ſed tantū ſemē quoddā, pmiſit, ſemē benedictōis, in quo nō ſolus Iudeus, ſed oēs gentes benedicerētur. Quod ſit illud ſemē, quis ſit modus benedictōis, prophetice omnis ordo cōteſtatur, quia Chriſtus eſt & remiſſio peccatorū, quæ per ſanguinem eius datur. Igitur ille quidem impię agit, quia ſalutem foris odit, ſed ille qui inuenit eſt, qui reuixit intus, ad pietatem e-
Roman. 11. ruditus, vt non reddat malum pro malo, ſed odientem diligit, inuidenti condolēat, & ſi nondum adeo perfectus, ſaltem foris relicto non inſulter. Nam hoc eſt quod Apoſtolus ait illi. Si aliqui ex ramis fracti ſunt, tu autem cum oleaſter eſſes inſertus es illis, & ſocius radicis & pinguedinis oliuæ factus es, noli gloriari aduerſus ramos. Quod ſi gloriaris, non tu radicem portas, ſed radix te. Dices ergo: Fracti ſunt rami, vt ego inſerar. Bene, Propter incredulitatem fracti ſunt rami, tu autem ſide ſtas. Noli altē ſapere, ſed time.

Si enim deus naturalibus ramis non pepercit, nec fortē tibi parcat. Vide ergo bonitatem & ſeueritatem dei. In eoſ quidem qui ceciderunt ſeueritatem, in te autem bonitatem dei, ſi permanſeris in bonitate. Hoc audire & ſic facere pium eſt. Secundum exemplum ipſius qui hoc docet, ipſe enim qui ſic perſua-

Roman. 9.

Futurum eſſe quod dictum eſt: Pater ergo illius egreſſus cepit rogare eum, & quomodo dici conueniat illi: Fili tu ſemper mecum es.

CAPVT XV.

Futurum autem eſt, vt fiat quod ſequitur. Pater ergo illius egreſſus cepit illū rogare. Nam hoc eſt, quod loco præmemorato Apoſtolus ait. Nolo enim vos ignorare fratres myſteriū hoc, vt non ſitis vobismet ipsis ſapientes, quia cecitas ex parte contigit in Iſrael, donec plenitudo gentium intraret, & ſic ois Iſrael ſaluus fiet, ſicut ſcriptum eſt. Veniet ex Sion qui eripiat, & auertat impietatem ab Iacob. Quod eſt enim cæcitatem in Iſrael contigisse, hoc eſt, fratrem indignatū nolle introire. Porro quod eſt venire ex Sion, qui eripiat & auertat impietatem ab Iacob, hoc eſt, patrem foras egredi, & rogare inuidentem, vt depoſita impietate ad conuiuium pietatis introeat. Verba ipſa quibus impietatem pater auerſurus eſt, hæc myſtica ſunt. Fili, tu ſemper mecum es, & omnia mea tua ſunt. Epulari autem & gaudere oportebat, quia frater tuus hic mortuus fuerat, & reuixit, perierat, & inuentus eſt. Sequētis verſiculi ſenſus perſpicuus eſt, præcedentis autem partim quæſtione indiget, partim perſpicue patet. Nam quod ait, & omnia mea tua ſunt, illud itidem eſt quod Apoſtol. ait. Quorum adoptio eſt filiorum & gloria, & teſtamentum & legiſlatio, & obſequium, & promiſſa, quorum patres ex quibus Chriſtus ſecundum carnem, qui eſt ſuper omnia Deus benedictus in ſecula, amen. Ergo perſpicuū eſt. Porro quod ait, tu ſemper mecum es, idcirco quæſtione indiget, quia quandiu foris ſtat ille filius, & introire non vult, vtiq; cum patre non eſt. Sed antequam inuioſi frater iſte reuerteretur, antequam conuiuium iſtud celebraretur, id eſt, antequam Chriſtus pate-

Lucæ 15.

Roma. 12.

Roman. 9.

Nume. 20.

Pſalm. 105.